

FOLKETINGET

Finansudvalget

Folketingets Økonomiske Konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 20. marts 2014

Nationalbanken: optimisme omkring vækstudsigter og overraskende stor stigning i offentligt forbrug i 2013

Resumé:

Nationalbankens vurdering af dansk økonomi byder fortsat på positive vækstrater på 1,4-1,7 pct. i 2014 og 2015. I **2013** var væksten mere begrænset på kun 0,4 pct.

Udviklingen i det **private forbrug** har i 2013 været flad, men i 2015 når væksten op på hele 2 pct. Det baserer sig på høj forbrugertillid og en forventning om en stigning i husholdningernes disponible indkomster. Det offentlige forbrug vokser med 1 pct. i **2014**.

Væksten i det **offentlige forbrug i 2013 er opjusteret betydeligt til 0,9 pct.** I Nationalbankens rapport for **4. kvartal 2013** blev væksten kun spået til 0,3 pct. **Det er måske den største nyhed, at det offentlige forbrug voksede så meget i 2013.**

Underskuddet på den offentlige saldo var 22 mia. kr. i 2013 svarende til 1,2 pct. af BNP. Det relativt begrænsede underskud skyldes, at saldoen er påvirket positivt af engangsindtægter. Underskuddet stiger dog til 2,9 pct. af BNP i 2015.

1. Indledning

Nationalbanken har netop udsendt sin **1. kvartaloversigt for 2014**. I kvartaloversigten giver de en vurdering af dansk økonomi frem til 2015.

Notatet giver en kort oversigt over indholdet.

2. Hovedtallene i Nationalbankens seneste vurdering

Tabel 1 nedenfor viser nøgletallene fra Nationalbankens seneste kvartalsoversigt.

Tabel 1. Nøgletal for dansk økonomi

(Realvækst, pct.)	2013	2014	2015
BNP	0,4	1,4	1,7
Privat forbrug	0,0	1,4	2,0
Offentligt forbrug	0,9	1,0	0,6
Offentlige investeringer	-0,7	- 1,1	- 5,6
Erhvervsinvesteringer	3,4	3,7	4,2
Kontantpriser, bolig	2,6	2,2	2,7
Eksport	1,0	2,8	2,6
Ledighed			
Ledighed, brutto (1.000 pers.)	153	147	140
Ledighed, netto (1.000 pers)	117	114	110
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-1,2	- 1,1	- 2,9

Kilde: Nationalbanken 1. kvartal 2014

BNP-væksten blev i 2013 på kun 0,4 pct. drevet blandt andet af fremgang i eksporten, det offentlige forbrug og erhvervsinvesteringer. Det private forbrug stod stille, og derfor blev væksten ikke større.

Væksten kommer op på henholdsvis 1,4 og 1,7 pct. i 2014 og 2015, ifølge Nationalbanken.

Udviklingen i det **private forbrug** har i 2013 været flad, hvilket skal ses i sammenhæng med, at væksten i husholdningernes formue siden midten af 2012 har været drevet af **pensions- og aktieformuer**, som **betyder mindre** for forbruget end fx boligformuen.

Nationalbanken forventer en pæn vækst i det private forbrug i år på 1,4 pct. Væksten i forbruget når i 2015 op på 2,0 pct. **De pæne vækstskøn for de kommende to år baserer sig på høj forbrugertillid og en forventning om en stigning i husholdningernes disponible indkomster.**

Nationalbanken vurderer, at det **offentlige forbrug** vokser med 1 pct. i 2014. Men den helt store overraskelse er, at det offentlige forbrug i 2013 voksede med 0,9 pct., hvor de seneste prognoser kun regnede med 0,3-0,4 pct¹.

De **offentlige investeringer** viser negative vækstrater i hele perioden 2013-2015.

Priserne på boligmarkedet har været stigende siden foråret 2012, men er de seneste måneder fladet ud. Nationalbanken forventer dog fortsat prisstigninger i 2014 og 2015 på omtrent 2,5 pct.

Der er fortsat udsigt til bedring på Danmarks største eksportmarkeder, hvilket øger **eksporten**, der vokser med omkring 2,5 - 3 pct. årligt i 2014 og 2015. I 2013 kom **overskuddet på betalingsbalancen** op på 135,4 mia. kr. eller 7,3 pct. af BNP, hvilket er **det højeste overskud nogensinde**. Overskuddet forventes dog at falde i år.

Bruttoledigheden (sæsonkorrigeret) er faldet i siden midten af 2012, og ledigheden udgjorde i januar i år 5,4 pct. af arbejdsstyrken (142.800 personer). Det er det **laveste niveau siden august 2009**. Tallet er dog usikkert, ifølge Danmarks Statistik.

Nationalbanken skønner, at **underskuddet på den offentlige saldo** var 22 mia. kr. i 2013 svarende til 1,2 pct. af BNP, og det er omtrent det samme i 2014. Det relativt begrænsede underskud skyldes, at saldoen er påvirket positivt af engangsindtægter fra omlægning af kapitalpensioner. **Indtægterne ophører i 2015, hvor Nationalbanken forventer, at underskuddet når op på 2,9 pct. af BNP.**

Danmark opfylder dermed den henstilling, som kommissionen gav i 2010, om at underskuddet på den offentlige saldo ikke måtte overstige 3 pct. af BNP i 2013.

Generelt er det en rimelig optimistisk prognose fra Nationalbanken.

¹ Den overraskende høje stigning i det offentlige forbrug i 2013 (i forhold til prognoserne), blev allerede kendt den **28. februar 2014** ved offentliggørelsen af de nye nationalregnskabstal for 4. kvartal 2013 (Nyt fra DS nr. 109).

3. Økonomisk politik

Dansk økonomi er, ifølge Nationalbanken, vendt. **Der er fremgang i den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen stiger**, men væksten har været ulige fordelt. Der har været højest vækst i de store byer, især København.

Nationalbanken angiver, at en ny analyse konkluderer, at **sammenhængen mellem husholdningernes bruttogæld og deres forbrug både forstærkede overophedningen af dansk økonomi og det økonomiske tilbageslag efterfølgende.**

Det er derfor centralt, at der sker en mere stabil udvikling i boligpriserne fremover. En stabil udvikling kan, ifølge Nationalbanken, forekomme ved, at der igen skabes **sammenhæng mellem boligens værdi og boligbeskatningen**. En anden løsning kan være at reducere lånegrænserne og skærpe kravene til efterfølgende afdrag ved boligkøb. Sidstnævnte løsning er dog ikke særlig effektiv, når boligkøberne er spillere på åbne finansielle markeder, ifølge Nationalbanken.

Nationalbanken mener, at der **vigtigt at fastholde reformsporet i økonomisk politik**. Det er positivt, at regeringen i kølvandet på produktivitetskommissionens anbefalinger, lægger op til reformer, som kan forbedre produktiviteten.

Bankunionen er vigtig

Forhandlingerne om en **bankunion i EU** er næsten afsluttet. ECB overtager fra november i år tilsyn med kreditinstitutter indenfor bankunionen og forberedelserne er fuld i gang.

Bankunionen er, ifølge Nationalbanken, et vigtigt og naturligt skridt i forhold til at styrke det indre marked for finansielle tjenesteydelser og international konkurrence. **Danske interesser bliver varetaget bedst ved dansk deltagelse i unionen**, som også gør det muligt at tilpasse standarderne til danske forhold.

Et fælles tilsyn vil blive opfattet som et kvalitetsstempel, hvilket kan **give banker i unionen en konkurrencefordel**, ifølge Nationalbanken. Hvis Danmark står udenfor, har investorerne mulighed for at stille stærkere krav til danske banker end til banker indenfor unionen.

Med venlig hilsen

Anne Nylev / NH (3602)